

మమస్వర్గ

'వారాహ'

విశ్వనాథం పంతులు గారిని గురించి నా కంఠ బాగా తెలియదు. ఆయన ఇంకో రెండు మూడు నెలలలో రిటయి రవుతున్నారనగా నేను హైస్కూలు వదువుకీ నాంది పలికాను. ఆ రోజులు నా కంఠ బాగా గుర్తు లేదు. ఆయన ఏరించి వాళ్ళూ ఏళ్ళూ చెప్పుకోగా ఏనడమే. పైగా మా స్వంత ఊరు కూడా అదే గనుక ఆ తరవాత ఆయనని అప్పు వస్తుడూ కలుసుకోవడం కూడా కద్దు. మా ఊరి మిడిల్ స్కూలు హైస్కూలు కావడానికి కూడా ఆయనే కారకులు అని సాగుతుతూ ఉంటారు. మొదటి హెడ్ మాస్టారు కూడా ఆయనే. ఆయన కాలంలో హైస్కూలు స్థాయి అన్ని విధాల పెరుగుతూ ఉచ్చస్థాయి నందు కుంది. ఆయన రిటైరయిన తరవాత... అది వేరే విషయం అనుకోండి. ఆయన రిటైరయ్యేనాటికి మా స్కూలుకి పదేళ్ళు. ఈ నాటికి దానికి

జరగబోయే రజతోత్సవ సందర్భంలో ఆయన్ని సత్కరించాలని నిర్ణయించు కున్నాం మా సాత విద్యార్థుల సంఘం వాళ్ళం. ఆయన దగ్గర చదువుకున్న వాళ్ళలో చాలా మంది పెద్ద ఉద్యోగాలలోనూ, అంతస్తులలోనూ ఉన్నారు. ఒక రిద్దరు రాజకీయాలలోనూ ఉన్నారు. మా జిల్లా కలెక్టరు రంగనాథన్ - మా అసోసియేషన్ ప్రెసిడెంటు-ఆయన దగ్గర చదువుకున్న వాడే. మా ఊరి షాపుకారి కొడుకు సంగ మేళ్ళరదాపు పెద్ద కాంగ్రెసు త్యాగిగా పేరెన్నిక గున్నవాడు. చాలా విజ్ఞుగా మా ఊరి ఎమ్. ఎల్. ఎ. కూడాను. శ్రీవతి అధికార వర్గాలలో జరుగుతున్న మార్పులలో అతనికి ఓ మినిస్టరు గారి

కూడా తగలవచ్చని ఓ గారి వార్త ఉంది. పైగా అతను కూడా మా విశ్వనాథం పంతులుగారి వద్ద చదువుకున్న వాడే. మా 'రజతోత్సవం' జరిగే రోజుగా ఆ సువార్త అందితే ఏకంగా సంగమేళ్ళు డ్రాఫ్టు అభినందన ఉత్సవాన్ని కూడా కలిపి జరిపేయ వచ్చని కొందరు సూచించగా, మరి కొందరు - అతనికి కావలసిన

వారు - అది తేడాకన రజతోత్సవాన్ని ప్రారంభిద్దాం అని సూచన చేయడంకో ఈ విషయమై కూడా మా చిన్న సంఘంలో ఓటింగు జరిగింది. మెజారిటీ సభ్యులు రజతోత్సవ కార్యక్రమం ముందుగానే చేపట్టవచ్చని ఓటు చేయ

ఆ ఆహ్వాన పత్రాన్ని నేను ఆయనకి అందిస్తూంటే నా చేతులు వణకాయి. ఆయన తొణక్కుండా, బెణక్కుండా ఇతర మంచి చెడ్డలని గురించి ప్రస్తావించవద్దని గారు.

ఆ అదను చూసుకుని, పై గా నాతో బాటు ఎవ్వరూ లేనందున మా ప్రవర్తన పట్ల క్షమాపణ కోరుకున్నాను.

నా కళ్లు కూడా కొద్దిగా చెమర్చాయి. ఆయన - "చ! అదేమిటి, బాబూ! మీరందరూ నాకు పిల్లల్లాంటివారు, బాబూ. భాధపడకు" అని ఓదార్చారు.

మా మాటల మధ్య సంగమేశ్వరావుని గూర్చి తెలుసుకున్న కొన్ని విషయాలు నన్ను ఆనోరుపువరిచాయి.

ఆ సాయంత్రం చల్లని వాతావరణంలో, మా స్కూలు ఆవరణలో చక్కగా సాగాయి చూ అడి రజత వారి కోర్కెలు.

మైకు ముందు వచ్చి నిలబడ్డాడు. సంగమేశ్వరావు.

సభలో కరతాళధ్వనులు చూడు నిమిషాల సేపు మిస్సుముట్టాయి.

"సభానడులకి నా సమస్యారములు" అంటూ మొదలు పెట్టి సంగమేశ్వరావు తన ఎలా స్వాతంత్ర్య సమరంలో స్వార్థాన్ని త్యజించి, ముందు వెనకలు చూడకుండా దూకాడో, ఈ నాటి బాలలు రేపటి పౌరు లెలాగవుతారో, విద్యార్థులయినా వాళ్లకి ఈ దేశపు ప్రజాస్వామ్యంలో ఎలాంటి భాగమూ, భారమూ ఉంటాయో, విద్యార్థులకి రాజకీయాలకి మధ్య అంతరం ఉన్నదన్నది ఎంతటి పాత చింతకాయ వచ్చడో అన్న దాన్ని గురించి సుదీర్ఘంగా ప్రసంగించసాగాడు.

తన ఎన్నిమార్లు జైల్లకి వెళ్లాడో వివరించాడు.

దేశ నాయకుల్ని ఎందరినీ జైల్లలో చూశాడో వివరించాడు.

కానీ, నా చేతులు అతని మాటల్ని వినడం మానేశాయి. నా మనస్సు విశ్వ నాథం వంతులు గారు చెప్పిన మాటల్నే మననం చేసుకోసాగింది.

"వాడికి ఆ చిన్నతనంలోనే కావలసినన్ని చెడు అలవాట్లుంటే, బాబూ. శత విధాల చెప్పి చూశాను. ఏనాడూ కాదు. ధిక్కరించేవాడు. వాడివల్ల ఇతర పిల్లలు కూడా చెడసాగేసరికి వాణ్ణి స్కూల్లోంచి గెంటవలసిన ఆవసరం ఏర్పడింది. అలా బయటికి నడిచాడు ఏడో సారం చదువులో. ఇల్లు వదిలి పోయాడు చేత డబ్బుతో. చేయరాని పనులన్నీ చేశాడు. పోలీసులచేత వట్టుబడ్డాడు. షాడీమాస్టారు హోదాలో నాకు కొన్ని రిపెరస్సులు కూడా వచ్చాయి. ఎక్కడో ఆరు వందల మైళ్ల దూరంలో జరిగినవి ఇక్కడ ఎవరు చూడగలిగారు? ఎలా పొక్కిందో గానీ వార్త మాత్రం - సంగమేశ్వరావు స్వరాజ్య సమరంలో

జైల్లో నడ్డాడని. అదీ అతని జీవితంలోని మొదటి మెట్టు. ఆ తరవాతి మెట్టుని తన చాకవత్తుతో చక్కగా కట్టుకోగలిగి, ఈ నాడు ఈ వేదిక నెక్కాడు."

సభలో ఉన్న జనాన్ని చిల్చుకుంటూ బయటికి నడిచాను.

చక్కచక్క నడిచి వచ్చేస్తూంటే లాడ్ స్ట్రీకర్ లోంచి సంగమేశ్వరావు రాజకీయోపన్యాసం-శ్రోతలని మళ్లవరుస్తూ ఇంకా వినిపిస్తూనే ఉంది.

మధ్యమధ్య ఆ మంత్రముగ్ధులైన సభికుల కరతాళధ్వనులు వినిపిస్తున్నాయి.

ఒక్కసారి తిరిగి చూశాను.

దూరంగా రంగు రంగులుగా కాంతి లీనే బల్బులతో, వివిధ రంగులతో చాందినీలతో, తోరణాలతో అందంగా అలంకరించబడిన, ఆకర్షణీయమైన ఆ సభ ఉన్నది లేనిది గానూ, లేనిది ఉన్నదిగానూ తోపించే మయసభలా కనిపించింది నాకు. ★

త్రయోత్పిక చింతనను ప్రబోధిస్తూ, భగవత్ సాక్షాత్కారాన్నికొని వెలుగు బాటలను చూపిస్తూ మానవారికి ధర్మవదేశం వినిపించడమే పురాణ గాథల లక్ష్యం! వాటిని నాడు చూసినా, నేడు చూసినా దుష్కర్మణ, శిష్టకర్మణలలో పాటు శాంతిని, శ్రాంతిని జగత్తుకు ప్రసాదించడం- అదే వాటిలోని విలువ- వాటిలోని మహత్తు. అందుకే ఎన్నో రచనలు, గాథలు కాలగర్భంలో కలిసిపోయినా పురాణాల పవిత్ర గాథా మృతం మానవునికి మానవతను వినిపిస్తూ బ్రతికే ఉన్నాయి.

ఇటువంటి మహాత్మరములయిన నాలుకాలను, వృత్తాలను ప్రదర్శించడానికి, ప్రదర్శించజేయడానికి నిర్వాహకులలో తగిన శ్రద్ధాభక్తులుండాలి. అదే అనిపించిందికూడా. ఒక సంవత్సరంగా మద్రాసు 'కళావాసినీ' కార్యకర్మాలను చూస్తే, నిర్వాహకులు దక్షత కలిగినవారైతే పురాణ గాథలు మునుమును లాడతాయి. ఈ సంస్థ అధ్యక్షులు శ్రీ బి. కృష్ణమూర్తి గారిలో ఆ గుణాలున్నవి గనకనే 'కళావాసినీ' ప్రాచీన, ఆధునిక సాహితీ, సాంస్కృతిక వారధిలా పనిచేస్తూంది.

ఇటీవల మద్రాసు మైలాపూర్ సైన్ ఆర్ట్స్ క్వార్టర్లలో 'కళావాసినీ' ఆధ్వర్యంలో 'పార్వతీ కళ్యాణం' సంగీత వృత్త పాఠానికి నాలుకాన్ని శ్రీ వెంకట సాయీ రాజేశ్వరీ వాఙ్మనంధరివారు ప్రదర్శించారు. ఈ ప్రదర్శనానికి సగరంలోని తెలుగు ప్రముఖులు చాలా మంది హాజరైనారు. ఇటువంటి పాఠాళికాలను ప్రదర్శించ

నాలుక నమీక్ష పార్వతీ కళ్యాణం

డానికి, ఆ వాతావరణాన్ని రూపొందించడానికి సాంకేతికమైన అవగాహన అవసరం ఇర్బులోకూడిన రంగస్థలాలంకరణ లేనిదే రాణింపు ఉండదు.

అయితే, ఈ బృందం వారు చాలా మట్టుకు శ్రద్ధ తీసుకుని "సెట్టింగులు" అమర్చారు. కై లానగిరిని కప్పుల

పండువగా నెలకొల్పడమే కాదు, గిరిభుడు పార్వతీ సమేతుడై ఉన్న దృశ్యాన్ని ముచ్చటగా చూపారు.

ఈ నాలుకంలో మొదటినుండి ఆఖరు వరకు పట్టులో నడిచిన పాత్ర నారదుడు. వేషధారణ, పద్ధనతనం, నటన పను పాళ్లలో సాగి ప్రేక్షకుల అభినందనలు

పొందింది. ఇటువంటి పాత్రకు ప్రాంప్టింగ్ అవసరం రావడం బాధేమగి.

ఇంద్రుని పాత్ర చాలా పేలవంగా ఉంది. వాచకం, నటన, హావభావాలు వీరనంగానే ఉన్నాయి. రాక్షసరాజు పాత్ర ఉన్నంతలో బాగానే ఉంది. సాంఘిక నాలుకాలలో లాగా ఇంద్రుడు ఆ వనెంత అంటూ చిటికె వేయడం ఏమిటి? రతీ మన్మథుల ఘట్టంలో రతీదేవి వీధి సర్దకిగా కనిపించింది. పాట అందుకుని ప్రాంప్టింగ్ అందక మధ్యలో మానేయడం పాఠాళిక నాలుక సంప్రదాయానికే అగౌరవం.

మరో దృశ్యం శివలింగం, రతీదేవి ప్రార్థన బాగుంది. మొత్తంమీద నాలుకం రసవత్తరంగా సాగి ప్రేక్షకులను ఆనందపరిచింది.

జాలరి సెట్టుకు తీసుకున్న శ్రద్ధ మరికొంత బలంగా ఉంటే ముచ్చటగా ఉండేది. జానపద వృత్తం బాగున్నా పాటదారిపాటిది, సంగీతందారిసంగీతానిది. 'రైటింగ్' సరిగా ఉపయోగపడలేదు. శివపార్వతుల వృత్తం బాగుంది. కాని, శివుని వృత్తానికి ఇచ్చిన సంగీతం ఊపు ఇంకా వేగంగా ధమరుకం ధ్వనులలో సాగించి ఉంటే బాగుండేది.

'కళావాసినీ' ప్రత్యేక శ్రద్ధలో అటు పాఠాళికాలనూ, ఇటు సాంఘికాలనూ ప్రదర్శించజేస్తూ తెలుగు సాంస్కృతికాభివృద్ధికి చేస్తూన్న కృషి బహుధా ప్రశంసనీయం.

—ఎల్.రా